

STYRKET SAMARBEJDE OG KOORDINATION PÅ ERHVERVSUDDANNELSES- OG AMU-OMRÅDET

Udarbejdet af

Anne Fløe, fagchef
Jon Østergaard Eilenberg, ph.d., programleder
Emma Wæge, konsulent
Emilie Kastrup, projektassistent
Sebastian Ramsing, projektassistent

August 2024

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Baggrund	6
Hovedkonklusioner	9
Er der momentum for eud- og AMU-området?	11
Politiske aftaler og reformer de sidste ti år	11
Bevillinger til rekruttering og gennemførelse på erhvervsuddannelserne	13
Udvikling i mediernes dækning af eud- og AMU-området	14
Sammenfatning: Er der momentum for eud- og AMU-området?	17
Eksisterende fora og netværk i eud- og AMU-sektoren	19
Ophænget er vigtigt	19
Deltagerne sætter retningen	21
Mødefrekvensen styrer kontinuitet	21
Store forskelle med hensyn til emner	22
Efterspørgsel efter nye fora på eud- og AMU-området	24
Hvad skal fremtidige fora på eud- eller AMU-området kunne?	24
Hvem skal deltagerne i fremtidige fora på eud- og AMU-området være?	26
Opmærksomhedspunkter ved etablering af fremtidige fora	27
Bilag 1 Metode	30
Bilag 2 Reforme og aftaler på eud- og AMU-området	32
Bilag 3 Mediedækning af erhvervsuddannelsesområdet fordelt på medier	34

01

Baggrund

Baggrund

Manglen på faglærte er i disse år et tilbagevendende emne i den politiske såvel som den offentlige debat. I takt med dette er der kommet en stigende opmærksomhed på erhvervsuddannelser (eud) og arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) fra en række centrale aktører, herunder interesseorganisationer, uddannelsesinstitutioner, virksomheder, vidensaktører, fonde, m.fl. Med denne opmærksomhed følger mere villighed og flere ressourcer til at udvikle området. Samtidig er der mange forskellige holdninger til – og perspektiver på – hvordan man bedst sikrer, at der er faglærte nok til at møde fremtidens udfordringer.

Der er fra flere sider et ønske om at styrke samarbejdet og koordinationen på eud- og AMU-området, for at udnytte opmærksomheden og ressourcerne bedst muligt. Derfor har Tænk tanken DEA fået til opgave at lave en forundersøgelse, der kan bidrage til rammesætningen af fremtidigt samarbejde mellem nøgleaktører på området. Formålet er at kortlægge eksisterende samarbejder og afdække muligheder for nye tiltag, der kan bidrage til at styrke eud- og AMU-området. Konkret tager vi i undersøgelsen udgangspunkt i spørgsmålet om, hvorvidt der er behov for fx en ny tænketank på eud- og AMU-området, eventuelt i form af et forum eller et netværk.

Undersøgelsen sammenfatter dermed eksisterende viden og samarbejder på eud- og AMU-området for at identificere mulige potentialer til at fremme koordinationen på området. Undersøgelsen er dermed både bagud- og fremadskuende og søger på den måde at skitsere fordele og ulemper ved forskellige modeller for samarbejde og koordination.

Underspørgsmålene i undersøgelsen er:

- Hvilken opmærksomhed har eud- og AMU-området været genstand for gennem de seneste år via politiske aftaler, bevillinger og mediedækning?
- Hvilke eksisterende fora og netværk findes allerede for nøgleaktører på eud- og AMU-området?
- Hvilke behov og ønsker er der blandt nøgleaktører til eventuelle nye fora eller netværk?

For at besvare disse spørgsmål er denne rapport inddelt i tre analysekapitler, der behandler hhv. kortlægninger, eksisterende fora og netværk samt efterspørgslen efter nye fora og netværk. Disse kapitler bygger på desk research, 22 interviews med nøgleaktører på eud- og AMU-området (se boks 1) samt en workshop med udvalgte aktører (se bilag 1 for en detaljeret gennemgang af metoden).

Undersøgelsen er finansieret af Dansk Metal, Dansk Industri og 3F – industrigruppen.

BOKS 1 – INTERVIEWPERSONER

- Jannik Bay, Uddannelses- og integrationschef, Dansk Arbejdsgiverforening
- Sophie Danneris, Projektchef, TrygFonden
- Claus Eskesen, Uddannelsespolitisk konsulent, 3F
- Michael Esmann, Sekretariatschef, Danske SOSU-Skoler
- Lars Espersen, Uddannelsespolitisk konsulent, Dansk EI-forbund
- Thomas Felland, Uddannelsespolitisk Konsulent, FH
- Lars Bo Henriksen, Politisk chef for uddannelse og ligestilling, Lederne
- Gert Kristoffersen, Teamleder, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse
- Christoffer Jørgensen, Uddannelsespolitisk chefrådgiver, HK
- Maj Leth-Espensen, Senior Project Manager, Novo Nordisk Fonden
- Charlotte Netterstrøm, Faglig Konsulent, FOA
- Jesper Nielsen, Direktør, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier
- Kasper Palm, Forbundssekretær, Dansk Metal
- Malika Buhr Pedersen, Erhvervspolitisk Chef, Landbrug og Fødevarer
- Signe Tychsen Philip, Underdirektør, Dansk Industri
- Hanne Pontoppidan, Formand, Uddannelsesforbundet
- Kristine Plouggaard, Souschef, Kommunernes Landsforening
- Poul Nyrup Rasmussen, Alliancen for Faglig Uddannelse

02

Hovedkonklusioner

Hovedkonklusioner

- De eksisterende fora og netværk på eud- og AMU-området er kendetegnet ved både kontinuitet og fornyelse. På den ene side er der kontinuitet i forhold til, hvilke organisationer og personer der mødes, drøfter centrale emner og tager beslutninger, både i og uden for de politiske forhandlingsrum. På den anden side betyder en øget interesse for området, at en række nye aktører gerne vil byde ind i forhold til drøftelser og tiltag på området. Det er i dette spænd mellem det eksisterende og det nye, at et eventuelt nyt tiltag inden for eud- og AMU-området skal placere sig.
- Kortlægningerne af politiske aftaler, bevillinger og mediedækningen af udviklingen på eud- og AMU-området giver et flertydigt billede af, hvorvidt der er tale om et egentligt momentum. På eud-området har den politiske interesse været støt stigende gennem de senere år, mens opmærksomheden fra fonde er steget markant i form af større bevillinger. Derimod er der ikke nogen større ændring i forhold til mediernes dækning af eud-området over tid, om end fokus har ændret sig. På AMU-området har der til sammenligning ikke været megen opmærksomhed.
- Der findes en bred vifte af eksisterende netværk, udvalg, fora og konferencer på eud- og AMU-området, om end de fleste fokuserer på eud-delen. De kendetegnes af graden af formalitet; det organisatoriske ophæng; antal og sammensætning af deltagere; mødefrekvens; og hvilke emner de behandler. Den generelle oplevelse blandt de centrale aktører er, at man mødes ofte i både formelle og uformelle sammenhænge, og flertallet oplever at være i tæt og hyppig kontakt med hinanden.
- En del af de centrale aktører efterspørger nye fora eller netværk. Ud fra deres ønsker og behov har vi opstillet fire modeller: megafon-modellen, der skal præsentere og inspirere; netværks-modellen, der skal skabe fælles forståelser og viden; laboratorie-modellen, der skal analysere og udvikle indsatser; samt værksteds-modellen, der skal udvikle politik og reformer. Blandt de adspurgte aktører var der umiddelbart mest interesse i netværks-modellen, eventuelt i kombination med megafon- og/eller laboratorie-modellen. Derudover var der enighed om, at sammensætningen af deltagere, den organisatoriske forankring og graden af formalitet afhænger af, hvilken model et forum eller netværk følger.

03

Er der momentum for eud- og AMU-området?

Er der momentum for eud- og AMU-området?

Vi har foretaget tre kortlægninger, der giver et billede af, hvor stort momentum egentlig er på eud- og AMU-området i 2024, hvilket er vigtigt i forhold til eventuelle investeringer i nye, store satsninger som fx en tænketank. Følgende afsnit indebærer 1) en kortlægning af, hvilke politiske tiltag, indsatser og reformer der har været på eud- og AMU-området de sidste ti år og 2) en kortlægning af, hvilke i indsatser og bevillinger (fx fra fonde) der har været fra 2016 til 2022, samt 3) en kortlægning af, hvordan mediedækningen af eud- og AMU-området har ændret sig de sidste ti år.

Politiske aftaler og reformer de sidste ti år

Reformerne og aftalerne på eud-området siden 2014 vedrører mange forskellige dele af uddannelserne og mange forskellige politiske værktøjer. I boks 2 har vi udvalgt de største politiske aftaler, trepartsaftaler og reformer fra de sidste ti år. Det fulde overblik kan findes i bilag 2.

Når det kommer til eud-området, er der blevet indgået flere politiske reformer og aftaler, mens der på AMU-området udelukkende er blevet indgået trepartsaftaler.

Flere af reformerne på eud-området har til formål at gøre erhvervsuddannelser mere attraktive for unge. Dette inkluderer ændringer i uddannelsesstrukturen, undervisningsmetoderne og samarbejdet mellem skoler og virksomheder for at øge antallet af elever, der vælger erhvervsuddannelse efter grundskolen. Fokus på praksisfaglighed er en tydelig tendens, og flere aftaler og reformer har bl.a. medført ændringer i læseplaner, læreruddannelsen og undervisningsmetoder for at øge fokuset på praktiske færdigheder og forberede eleverne bedre til at kunne opfylde arbejdsmarkedets behov.

Et andet fokus i de sidste års reformarbejde omhandler samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder i forbindelse med bl.a. praktik- og elevforløb. Flere reformer søger at forbedre samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder, især med hensyn til at sikre tilgængelighed af lærepladser og praktikpladser for elever på erhvervsuddannelserne.

Både inklusion på uddannelsesinstitutionen og arbejdsmiljøet på praktikpladserne har været på den politiske dagsorden. Aftaler omhandler fokus på at forbedre adgangen til uddannelsesmuligheder for forskellige grupper, herunder elever og studerende med handicap, elitesportsudøvere og voksne elever, der ønsker at omskole sig. Derudover er der blevet igangsat initiativer, som skal bekæmpe seksuel chikane på arbejdspladser.

På AMU-området, hvor der er blevet indgået væsentlig færre aftaler, kan vi se, at et af fokusområderne har været at gøre uddannelserne mere fleksible med henblik på at øge attraktiviteten. Bl.a. har man afsat midler til at styrke digital læring for at gøre det mere fleksibelt at opkvalificere sig i forhold til tid og sted.

BOKS 2 – UDVALGTE REFORMER OG AFTALER PÅ EUD- OG AMU-OMRÅDET

Februar 2014:	Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser
August 2015:	Erhvervsuddannelsesreformen træder i kraft
August 2016:	Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser
Oktober 2017:	Trepartsaftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021)
Juni 2018:	Aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen
November 2018:	Fra folkeskolen til faglært – erhvervsuddannelser til fremtiden
Februar 2019:	Aftale om praktikpladser på social- og sundhedsuddannelser
April 2020:	Videreførelse af videnscentre for erhvervsuddannelser
November 2020:	Trepartsaftale om flere lærepladser og entydigt ansvar
November 2020:	Trepartsaftale om styrket rekruttering til det offentlige arbejdsmarked
Maj 2021:	Aftale om en samlet indsats for elever og studerende med handicap på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser
Juni 2021:	5-årig lærepladsaftale om uddannelserne til social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent for 2022-2026
November 2021:	Aftale om udmøntning af pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering i 2021
Marts 2022:	Trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser
April 2022:	Aftale om udmøntning af pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering i 2022
Maj 2022:	Trepartsaftale om ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder
April 2023:	Aftale om at afskaffe uddannelsesparathedsvurderingen
Juni 2023:	Reform af universitetsuddannelserne sikrer en investering i erhvervsuddannelserne på 300 mia. kr. årligt i 2025-2028, og 400 mia. kr. årligt fra 2030
Januar 2024:	Aftale om at løfte kvaliteten på SOSU-uddannelserne

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets og Beskæftigelsesministeriets hjemmesider. Se bilaget for det fulde overblik.

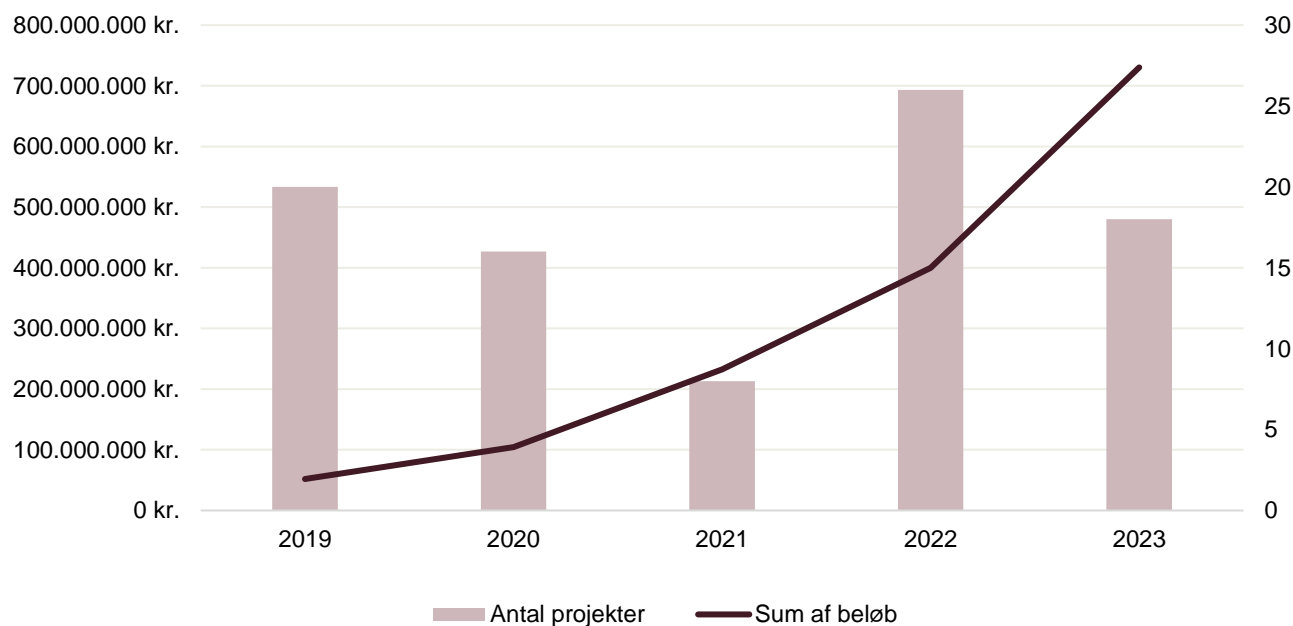
Bevillinger til rekruttering og gennemførelse på erhvervsuddannelserne

Der har i den senere tid været en del opmærksomhed fra fonde, der i større eller mindre grad gerne vil bidrage til at afhjælpe manglen på faglært arbejdskraft via målrettede bevillinger til indsatser på eud-området. Det har bl.a. givet sig udslag i hensigtserklæringer, bevillingsstrategier og henvendelser til aktører på området. Det lader således til, at de private fondes interesse for eud-området er i stigning.

Dette afsnit omhandler de bevillinger, som de fem største private fonde på eud-området har givet. De relevante fonde er udvalgt ud fra, hvor mange midler de har bevilget, og her skilte fem sig særligt ud ved hver især at have bevilget over 25 mio. kr. i perioden 2019-2023. Til sammenligning har AMU-området ikke været genstand for nogen større opmærksomhed blandt private fonde, hvorfor dette område ikke er medtaget i kortlægningen her.

I perioden 2019-2023 har de fem største private fonde på eud-området givet 99 bevillinger til en samlet sum af over 1,5 mia. kr. Mens antallet af bevillinger har varieret gennem perioden, som det ses af søjlerne i figur 1, er det samlede beløb steget markant, illustreret af kurven på figuren. I 2019 bevilgede fondene til sammen lige under 52 mio. kr., hvilket i 2023 var steget til over 730 mio. kr.

Figur 1 Samlet bevillingsbeløb og antal projekter pr. år

Som figur 1 viser, går den overordnede tendens i retning af flere midler, mens antallet af bevillinger varierer. Det tyder på, at bevillingsbilledet i stigende grad tegnes af store bevillinger, fx til håndværkerkollegier eller campusområder. Samtidig har adskillige bevillingsgivere tilkendegivet et fortsat, hvis ikke øget, fokus på eud-området, som det fx er tilfældet for Tietgenfondens uddelingsstrategi fra 2023.¹ Samtidig har en tidligere DEA-undersøgelse peget på, at der kan mangle koordination af bevillinger på området og manglende opfølgning på, hvilke tiltag der virker bedst (DEA, 2022).

¹ Se <https://tietgenfonden.dk/nyheder/tietgenfonden-skaerer-uddelingsprofilen-til>.

Dermed kan vi i årene fremover formentlig forvente at se en fortsat stigning i bevillingssummen til projekter og indsatser på eud-området. Denne udvikling lader til at hænge sammen med det generelt øgede fokus på erhvervsuddannelserne blandt politiske aktører, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner og private fonde såvel som i den brede offentlighed. Samlet set betyder dette, at der i forhold til fondsbevillinger på eud-området er et momentum, hvor der bevilges stadig større summer fra en håndfuld centrale fonde.

Udvikling i mediernes dækning af eud- og AMU-området

I det følgende afsnit analyserer vi mediedækningen af eud- og AMU-området de sidste ti år. Mens der lader til at være en stigende opmærksomhed på området, fx i både dronningens og statsministerens nytårstaler i 2023, undersøger vi her udviklingen i den generelle mediedækning. Vi har undersøgt mediedækningen i de tre store dagblade Politiken, Jyllands-Posten og Berlingske samt på de to landsdækkende tv-kanalers nyhedssites, DR.dk og TV2.dk.

Der er en stigning i mediedækningen af eud-området, men emnet er mindre omtalt i dag end for ti år siden

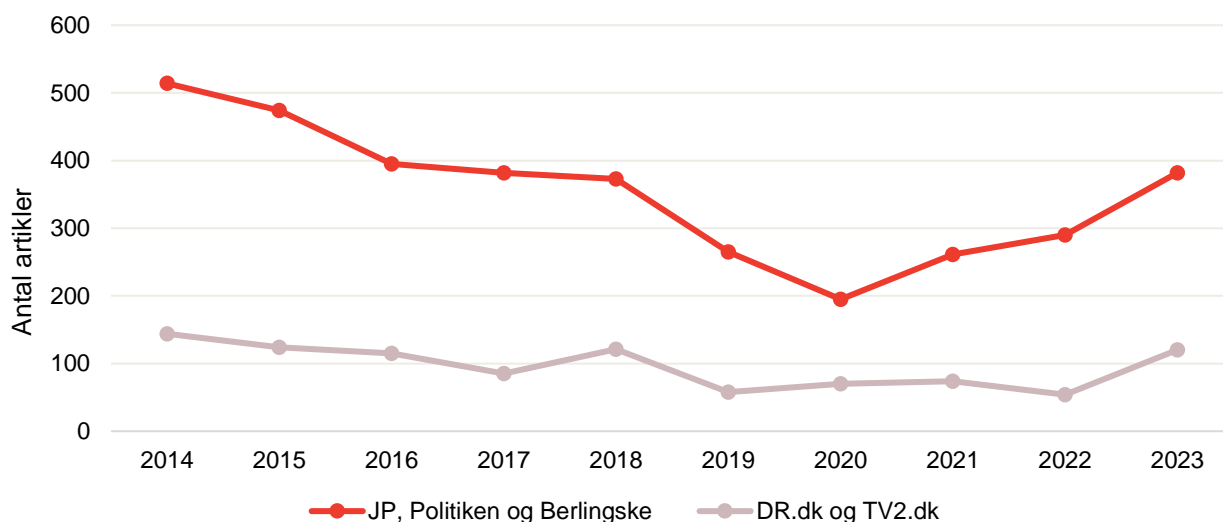
Der er særligt to overordnede tendenser, der er fremtrædende, når vi kigger på eud-området. Den første tendens er, at der er en stigning i omtalen af erhvervsuddannelser i løbet af de sidste fire år, hvis vi kigger på de tre store dagblade, og det sidste år, hvis vi kigger på de to store nyhedssites (figur 2). Det er især 2023, der skiller sig ud – ikke meget overraskende det samme år, hvor der blev bevilliget over 900 mio. kr. til eud-området. Det er særligt DR og TV 2, og især DR, der procentuelt har øget antallet af artikler i 2023 sammenlignet med 2022. Til sammenligning har en anden Infomedia-analyse foretaget for Dansk Metal vist, at danske medier i gennemsnit omtaler gymnasiet fem gange mere, end de omtaler erhvervsuddannelserne (Journalisten, 2023)².

Den anden overordnede tendens er, at selvom vi kan se en stigning i antallet af artikler om erhvervsuddannelser, så er der ikke lige så meget omtale af erhvervsuddannelserne i dag, som der var tilbage i 2014, hvor erhvervsuddannelsesområdet blev reformeret. Emnet "erhvervsuddannelser", målt på antal artikler i de tre store dagblade samt på de to nyhedssites, er altså mindre omtalt i dag end i 2014 og 2015, selvom antallet af artikler er stigende.

Sidst kan det nævnes, at der også er forskel på omtalen, hvis vi kigger på de tre store dagblade hver for sig. Berlingske har næsten fordoblet antallet af artikler om erhvervsuddannelserne i 2023 sammenlignet med 2022. JP har også øget antallet betragteligt, mens Politiken har ligget ret stabilt på et forholdsvist højt antal artikler (bilag 3). Det skal imidlertid bemærkes, at omtalen dog ikke er kommet op "på niveau" med mediedækningen i 2014-2015. I 2023 er det Politiken og Jyllands-Posten, der skriver mest om erhvervsuddannelserne, sammenlignet med Berlingske.

² I denne analyse har man sammenlignet antallet af artikler der nævner "gymnasier" og "gymnasium" med antallet af artikler, der nævner "erhvervsuddannelse" i perioden 1. januar 2018 til 31. maj 2023 blandt alle danske medier med undtagelse af radio og tv (Journalisten, 2023).

Figur 2. Mediedækning af erhvervsuddannelserne

Emner, der omtales sammen med eud-området

I dette afsnit har vi kigget på mediedækningen af eud-området sammen med udvalgte emner (figur 3). Vi har udvalgt emnerne "frafald", "kvalitet", "arbejdskraft", "praktik/elevplads/læreplads" og "søgning". Formålet er at undersøge, om det er særlige emner, der har fyldt over tid, når eud er blevet omtalt.

Søgning og arbejdskraft er de mest omtalte emner, når det kommer til omtale af eud

Når vi sammenligner omtalen af de forskellige nøgleord, så er det helt klart emnerne "søgning" og "arbejdskraft", der er steget mest markant. "Søgning" er det nøgleord eller emne, der ifølge vores opgørelse bliver omtalt mest sammen med eud de sidste fire år, efterfulgt af "arbejdskraft". Disse nøgleord bliver fx omtalt dobbelt så meget som "praktik/elevplads/praktik" og fire gange så meget som "frafald".

Kvalitet omtales også oftere og oftere i forbindelse med eud

"Kvalitet" sammen med eud er det emne, der bliver omtalt tredjemest. Også når det kommer til "kvalitet", er den centrale tendens en stigning i brugen af ordet "kvalitet" sammen med eud over de sidste fire år. Stigningen er mere moderat sammenlignet med "arbejdskraft", men tendensen er opadgående. Dette indikerer, at kvalitet på eud er et emne, som er blevet mere aktuelt.

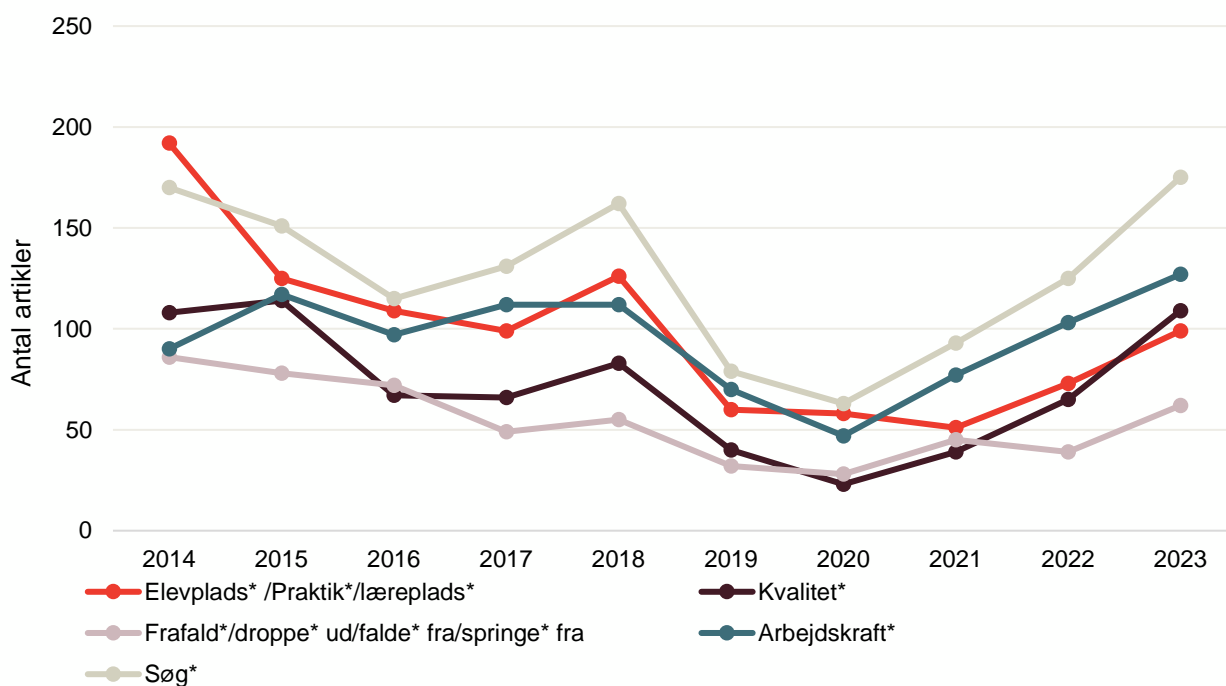
Praktik og elevplads/læreplads fyldte mest tilbage i 2014 – fylder mindre i dag

Tilbage i 2014 var "elevplads", "læreplads" eller "praktik" de nøgleord, der fremgik hyppigst sammenlignet med de øvrige fire nøgleord, "arbejdskraft", "frafald", "kvalitet" og "søgning". Siden hen har de måttet se sig overgået af andre emner, såsom "søgning". Hen over de sidste to år kan vi dog se en mindre stigning i antallet af artikler om elevpladser og praktik, selvom disse stadig, relativt set, omtales sjældnere sammenlignet med emner såsom "søgning", "kvalitet" og "arbejdskraft".

Frafald fylder mindst

"Frafald" har, med få års undtagelse, været det nøgleord, der har fremgået mindst sammen med eud. Dette er, selvom frafaldet på eud er relativt højt sammenlignet med andre ungdomsuddannelser.

Figur 3. Mediedækning af erhvervsuddannelserne, kombineret søgning

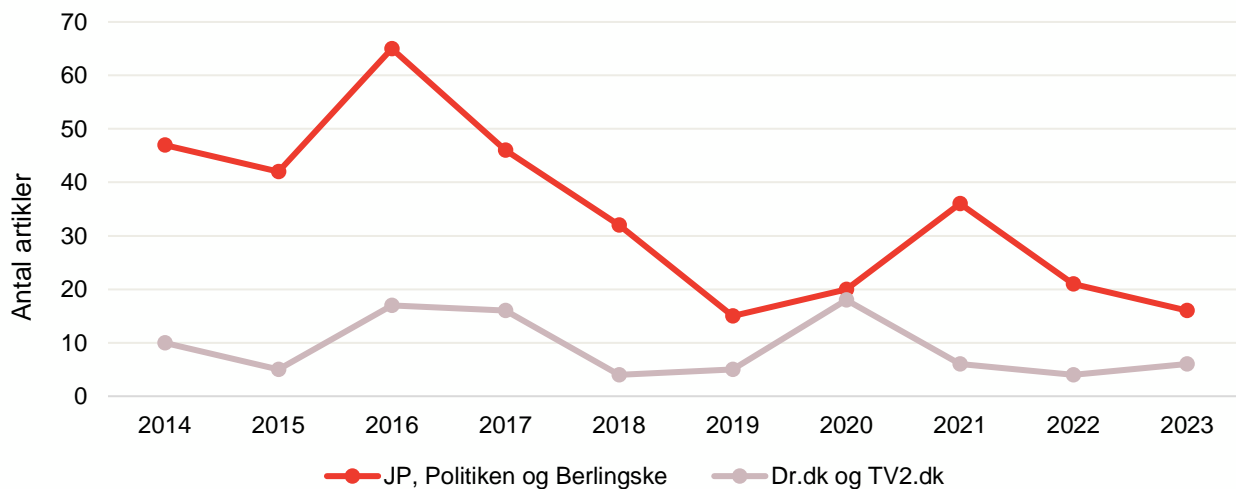
Mediedækning af Berlingske, JP, Politiken, DR.dk og TV2.dk

Mediernes dækning af AMU-området

Når det kommer til AMU-området, ser vi en mere ujævn udvikling i mediedækningen. Sammenlignet med omtalen af eud er der langt færre artikler om AMU i de tre store dagblade, og på DR.dk og TV2.dk (figur 4). De tre store nyhedssites omtalte imidlertid AMU-området meget mere i perioden 2014-2016, hvorefter vi ser en nedgang i antallet af artikler om AMU. Vi ser en lille stigning i 2021 og 2022 sammenlignet med 2019, hvilket formentlig skyldes, at man afsluttede et treårigt forsøg ”som led i Trepartsaftalen 3 om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse”, der skulle ”gøre det mere attraktivt at deltage i fjernundervisning på AMU”, men antallet af artikler kommer aldrig op på niveau med omtalen i 2014 (BUVM).

Til gengæld er det muligt, at vi vil se en øgning i mediedækningen af AMU-området i 2024. I VEU-trepartsaftalen fra 2023 indgik et element om en ny AMU-udbudsmode. Herunder blev der med aftalen ”afsat en pulje til virksomhedsrettede servicekoncepter på 13 millioner kroner fra 2024 til 2026, hvorefter puljen reduceres til syv millioner kroner” (Sørensen & Danielsen, 2024). Dette punkt kan derfor muligvis medvirke til en mindre stigning i antal artikler om AMU i 2024 sammenlignet med foregående år.

Figur 4 Mediedækning af AMU-området

Sammenfatning: Er der momentum for eud- og AMU-området?

Tilsammen giver de tre kortlægninger et flertydigt billede af udviklingen på eud- og AMU-området. På den ene side lader der til at være en vis bevågenhed på området i forhold til både politiske aftaler, bevillinger og mediedækning, også fordi opmærksomheden kommer fra andre kanter og omhandler andre emner. På den anden side er det vanskeligt ud fra vores her anvendte data at pege på et tydeligt *historisk* momentum, hvor området får mere opmærksomhed nu, end det tidligere har fået.

04

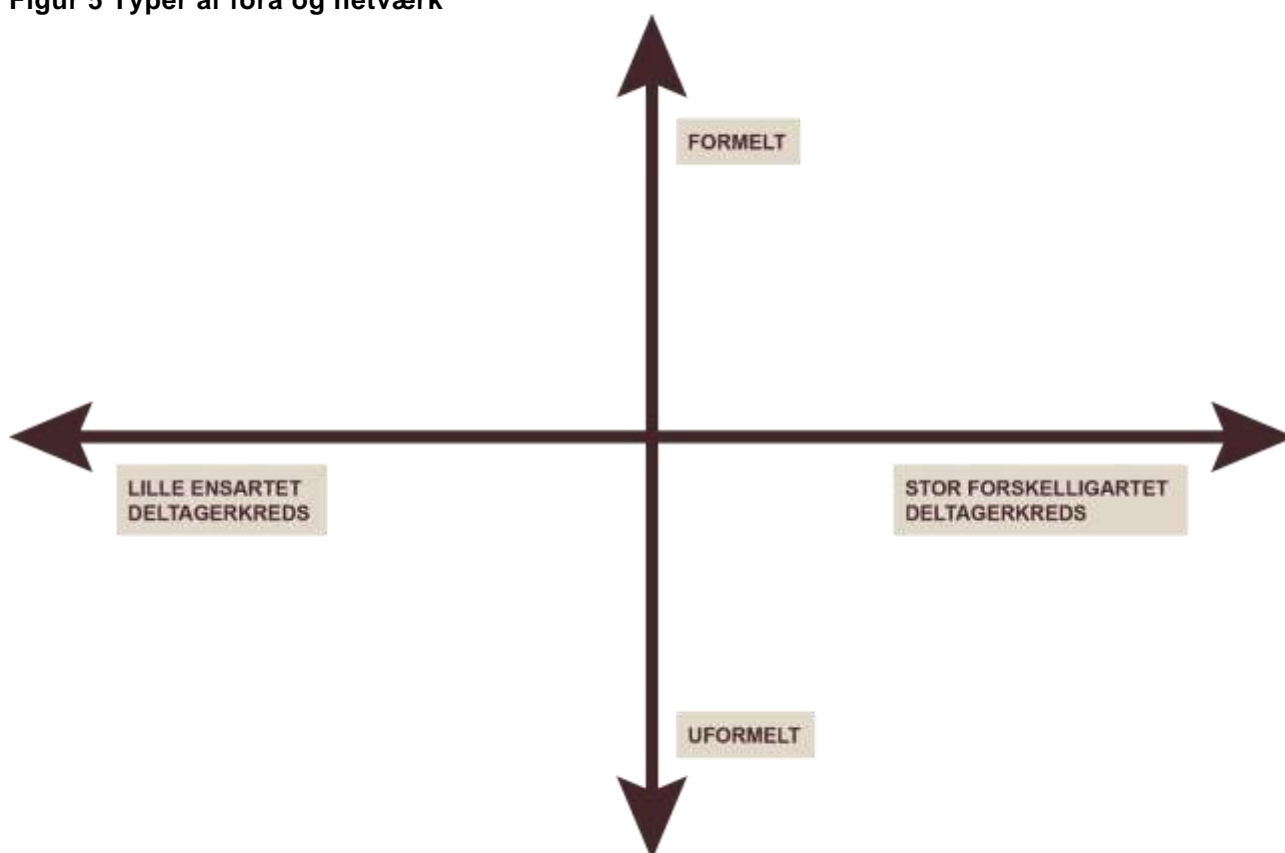
Eksisterende fora og netværk i eud- og AMU-sektoren

Eksisterende fora og netværk i eud- og AMU-sektoren

I dette afsnit kortlægger vi, hvilke fora og netværk der allerede eksisterer på eud- og AMU-området. Kortlægningen bygger dels på interviews med centrale aktører på området, dels på DEAs egne erfaringer som aktør i sektoren. Kortlægningen viser, at der er en bred vifte af eksisterende fora og netværk, som kan karakteriseres ud fra, hvor formelt deres ophæng er, hvem der deltager, og hvilke emner de behandler. Ofte vil de samme organisationer og personer optræde i forskellige sammenhænge, således at aktørerne inden for eud- og AMU-området i et vist omfang er relativt forbundne allerede. Samtidig har de interviewede aktører også en række overvejelser om fordele og ulemper ved de eksisterende fora og netværk.

Eud- og AMU-områdets fora og netværk karakteriseres af især af to forhold: graden af formalitet og antallet af deltagere. Dette er illustreret i figur 5 nedenfor. Disse to hovedlinjer kan underindeles i en række andre karakteristika, som udfoldes under figur 5.

Figur 5 Typer af fora og netværk

Ophængen er vigtigt

Formalitet

De mange forskellige fora og netværk på området adskiller sig fra hinanden ved deres grad af formalitet. Man kan tale om et kontinuum af formalitet. Et meget formelt forum har typisk faste dagsordener og faste deltagerlister, og samtalerne er bundne af organisationstraditioner. Et eksempel på et forum i den formelle ende af spektret er Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU). Langt størstedelen af interviewpersonerne italesætter REU som et drifts- og orienteringsfokuseret forum, hvor de deltagende aktører formelt repræsenterer deres arbejdsplads, og dagsordenen er fastlagt.

De formelle fora og netværk er typisk relativt gennemsigtige i forhold til, hvem der deltager, og hvilke emner de behandler. Udover REU er der også andre mødesteder i den formelle ende af skalaen. Det er fx overenskomstforhandlinger, branchemøder i Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM), de faglige udvalg samt erhvervsskolernes bestyrelser.

I mindre formelle fora er emnerne og tonen mere fri, selvom nogle af de faste positioner stadig gør sig gældende. Det kan fx handle om organisationsstørrelse eller relationer mellem organisationer. Eksempler på uformelle fora og netværk er kaffemøder og hurtige telefonsamtaler, som hovedparten af interviewpersonerne løbende bruger i deres udviklingsarbejde på eud- og AMU-området. I modsætning til de formelle fora og netværk er det ofte vanskeligere at afgøre hvem der deltager og hvilke emner de behandler, når der er tale om helt uformelle møder.

Fora og netværk i midten af skalaen har elementer af både formel og uformel karakter. Som eksempler herpå kan nævnes FH's arbejdstagernetværk og DA's arbejdsgivernetværk. Men mange interviewpersoner nævner også, at aktører i sektoren ofte holder møde. Fx mødes arbejdsmarkedsparter særligt med deres respektive kontrapartner.

Statsligt eller ikke-statsligt nedsat

Nogle netværk eller fora er nedsat fra centralt hold, fx af BUVM, mens andre er mere decentrale og nedsat af fx enkelte parter eller aktører. Hvor formelt et netværk eller forum er, og hvem der har nedsat det, har således en betydning for, hvor frie dagsordenerne er, og hvor formelt man repræsenterer sin organisation. På den anden side har det også en betydning for, hvor meget indflydelse netværkets udmeldinger har. De centralt nedsatte fora og netværk har typisk den fordel, at de beslutninger, der træffes, ofte er tættere på beslutningstagere og myndigheder.

Igen er REU et godt eksempel på et centralt nedsat forum, som samtidig er relativt formelt. Udover REU har BUVM også nedsat brancherelaterede partnerskaber, fx på SOSU-området, ligesom den nuværende minister på området også har afholdt en række mindre branchemøder.

Samtidig peger interviewpersonerne på, at et forum eller netværks placering i forhold til myndighederne hænger sammen med graden af formalitet og karakteren af de emner der behandles. I decentralt nedsatte grupper kan det ofte være nemmere at drøfte både anderledes og svære emner på en måde, der ikke lader sig gøre i mere centralt nedsatte grupper. Netop fordi drøftelser og beslutninger af møder i decentrale netværk ikke kommer direkte videre til myndigheder og beslutningstagere, kan man ofte være mere afprøvende og fri i sine samtaler.

Som eksempler på mere decentrale fora og netværk – som i øvrigt har mange af de samme deltagere som REU – kan nævnes A4's eud-netværk eller Danske Erhvervsskoler og -Gymnasiers dialogforum om eud. Men også Samuelsen og Altinget driver bredere netværk på uddannelsesområdet, hvor eud- og AMU-aktører også indgår. Derudover er der også mødesteder hos bl.a. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE-rådet), Center for Viden om Erhvervsuddannelserne (CEVEU), CONCITO og DEA. I de tre sidstnævnte mødes man fx i bestyrelser, advisoryboards, informationsmøder, lanceringer, konferencer, dialogmøder og lignende.

Deltagerne sætter retningen

Deltagerkreds

Mens nogle fora og netværk har deltagere fra hele eud- og AMU-sektoren og eventuelt også aktører fra tilstødende felter, har andre kun ganske få deltagere. I den ene ende af skalaen findes arrangementer som konferencer, der har mange deltagere med mange forskellige baggrunde. Men også til årsmøder i skoleforeninger (fx Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier) mødes mange aktører. I den anden ende af skalaen findes aftaler, som fx møder om enkeltsager eller kaffemøder, der i sagens natur kun har få udvalgte deltagere.

Enkelte interviewpersoner har desuden nævnt, at nogle organisationer – særligt de større og mere magtfulde – har mulighed for at deltage i en bred vifte af forskellige fora og netværk, mens mindre organisationer ikke har samme muligheder for bred deltagelse. Det kan skyldes ressourcer, men også at nogle organisationer inviteres til mere. Nogle mødesteder inkluderer mere naturligt alle relevante aktører. Det gælder fx skoleforeningerne og REU.

Forskelligartethed

De kortlagte fora og netværk adskiller sig også i forhold til, hvor ens- eller forskelligartet deltagerkredsen er. Disse ligheder og forskelle kan bl.a. handle om størrelsen af organisationer, faglige områder eller roller i forhold til arbejdsmarkedet. Interviewpersonerne peger på, at fordelene ved mere homogene fora og netværk er, at emnerne og samtalerne kan blive mere specifikke og tekniske. Blandt de fora og netværk med en forskelligartet deltagerkreds kan nævnes REU, konferencer og årsmøder, men også CEVEU og DEA. Ligeledes er fora som FH's arbejdstageretværk og DA's arbejdsgivernetværk mere homogene, da det netop kun er arbejdsgiverorganisationer eller arbejdstagerorganisationer, der deltager. Snittet kan også ligge et andet sted og fx være mere fagspecifikt. Således har BUVM afholdt SOSU-netværksmøder, hvor alle aktører, der arbejder med SOSU-området, deltager. Men også faglige udvalg er meget fagspecifikke. Slutteligt kan foraene også dreje sig om specifikke områder, som fx Alliancen mod uønsket seksuel opmærksomhed og chikane på erhvervsuddannelserne, som tager et enkelt fænomen op.

Omvendt kan fordelene ved fora og netværk med en forskelligartet deltagerkreds være, at man kan tale om de store linjer på tværs af eud- og AMU-området og lade sig inspirere af aktører, man ikke har en daglig dialog med. Flere interviewpersoner peger også på, at der i de forskelligartede fora og netværk kan komme nye input og holdninger i spil, mens de mere homogene netværk kan være præget af gentagelser af de samme samtaler, emner og holdninger.

Mødefrekvensen styrer kontinuitet

Mens nogle fora og netværk har en fast mødekadence, er andre planlagt ad hoc eller som enkeltstående begivenheder. Interviewpersonerne peger på, at kontinuitet i et netværk kan være godt, da det har givet mulighed for at følge løbende op på samtaler og emner.

Størstedelen af interviewpersonerne nævner, at eftersom der findes en del fora og netværk allerede, mødes en del aktører og personer relativt hyppigt i forskellige sammenhænge. Fx kan to deltagere godt opleve kontinuitet i deres indbyrdes samarbejde, da de mødes i forbindelse med konferencer, kaffemøder og telefonsamtaler. Samtidig kan det dog også være vanskeligt at samle løbende op på enkelte elementer eller samtaler i et sådant samarbejde, når møderne foregår på tværs af forskellige fora og netværk.

Store forskelle med hensyn til emner

Politiske produkter

Stort set alle interviewpersoner fortæller, at det er afgørende for drøftelser og beslutninger i fora og netværk, om formålet er at komme med et konkret politisk produkt. Et produkt kan fx være en bindende aftale, et skriftligt dokument eller en fælles udtalelse. Lige så snart formålet er at frembringe et egentligt produkt, træder organisatoriske relationer og interesser stærkere frem og får betydning for samarbejdet.

Nogle fora er nedsat med det specifikke formål at koordinere politiske holdninger og tage beslutninger. Det drejer sig fx om overenskomstforhandlinger og REU. Også mere uformelle fora og netværk kan have en målsætning om, at deres arbejde resulterer i egentlige erklæringer eller lignende, som det fx er tilfældet med Alliancen for Faglig Uddannelse (se mere i boks 3).

Konkrete sager eller visioner

Nogle fora og netværk har til formål at behandle et helt specifikt emne eller tilmed en konkret sag. Det kan fx være emner som skolehjem, tosprogede elever på SOSU-uddannelserne eller en konkret lærlingesag. Andre fora er sat i verden for at være mere visionære og tale mere om ændringer på de store linjer.

BOKS 3 – Eksempel på nyt forum på eud-området: Alliancen for Faglig Uddannelse

Alliancen for Faglig Uddannelse er et eud-initiativ, der opstod med det formål at skabe en mere fælles og nytænkende tilgang til erhvervsuddannelser med henblik på at få flere unge til at vælge en faglig uddannelse. Alliancen blev helt konkret iværksat af Headspace i forbindelse med opstarten af deres arbejde med initiativet 'Hvad kan jeg blive?', som blandt andet er en ung-til-ung online-uddannelsesvejledning, der samler udbuddet af erhvervsuddannelser og hjælper unge med at træffe et erhvervsrettet uddannelsesvalg. Alliancen består af en bred vifte af centrale aktører på eud-området, herunder både de aktører, der er meget tætte på erhvervsuddannelser og aktører, der er mere perifært en del af sektoren eller i fødekæden for erhvervsuddannelsen.

Blandt vores interviewpersoner er holdningen til og erfaringen med Alliancen for Faglig Uddannelse meget forskellig. Flere interviewpersoner mener, at formatet har skabt en positiv opmærksomhed på erhvervsuddannelserne og har været et velfungerende inspirationsrum, der samlede en bred vifte af relevante aktører, som man ikke normalt inspireres af. Andre mener ikke, at Alliancen har haft den store indflydelse eller har formået at inddrage alle relevante aktører på eud-området.

05

**Efterspørgsel efter nye fora på eud-
og AMU-området**

Efterspørgsel efter nye fora på eud- og AMU-området

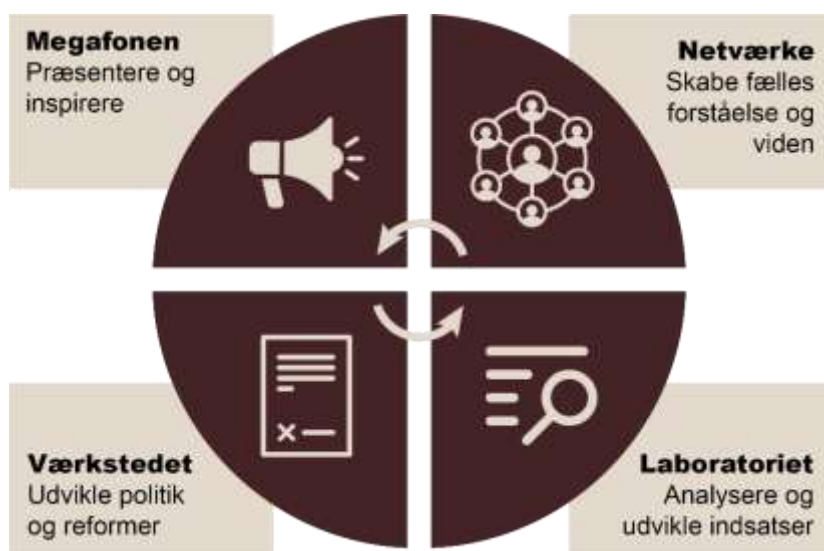
Når man fremadrettet på eud- og AMU-området overvejer at nedsætte og organisere nye fora eller netværk på eud- og AMU-området, er det vigtigt at holde sig forskellige forhold for øje.

I dette kapitel afdækker vi, hvilke overvejelser, behov og bekymringer der er blandt centrale parter og aktører på eud- og AMU-området med hensyn til fremtidige nye fora på området. Kapitlet bygger på en række interviews med en bred gruppe af centrale aktører og en workshop bestående af en mindre gruppe af aktører.³

Hvad skal fremtidige fora på eud- eller AMU-området kunne?

Indholdet af nye fora kan organiseres omkring forskellige formål. Baseret på interviewpersonernes og workshopdeltagernes bidrag samt DEAs egne erfaringer med forum- og netværksdannelse har vi identificeret fire hovedtyper af fora, som er kendetegnede ved at opfylde forskellige formål. Det drejer sig om "Megafonen", "Netværket", "Laboratoriet" og "Værkstedet". Denne typologi er illustreret i figur 6 og uddybes nedenfor.

Figur 6 Typer af fora, der kan oprettes på eud- og AMU-området

Megafonen: præsentere og inspirere

Denne form for forum har til formål at udbrede visioner og fælles fortællinger om området, fx gennem events, konferencer, indlæg og andre eksternt rettede aktiviteter.

Fleere af interviewpersonerne og workshopdeltagerne i undersøgelsen efterspørger en form for visions- og udviklingsrum a la "Megafonen", bl.a. fordi formelle fora har en mere bunden karakter, som kan virke begrænsende for at kommunikere større visioner. Derudover er der nogle af interviewpersonerne og workshopdeltagerne, der understreger vigtigheden af, at parterne får mulighed for at lytte til hinanden, uden at det nødvendigvis skal munde ud i konkrete politiske aftaler, udspil eller lignende. Dette er i højere grad muligt i et visions-

³ Se fordelingen af interviewpersoner og workshopdeltagere i bilag 1.

og udviklingsrum end i et formelt forum. På den afholdte workshop blev der desuden lagt vægt på fordelene i et inspirationsrum, hvor man kan inspirere hinanden og hente inspiration udefra – også fra aktører, der ikke *almindeligvis* er en del af eud- og AMU-sektorens hverdag. Dette kan samtidig bidrage til, at fortællingen om sektoren bredes yderligere ud, herunder også at fortællingen om eud- og AMU-området fremmes, men også ændres til det mere positive. Adskillige workshopdeltagere så derfor "Megafon"-modellen som en relevant mulighed for eud- og AMU-områdets fremadrettede udvikling.

Netværket: skabe fælles forståelse og viden

Formålet med denne form for forum er at lade de centrale aktører mødes og udveksle perspektiver på, hvad udfordringerne er, og hvordan de kan gribes an. Dermed handler det om kommunikation mellem parterne på området og opbyggelsen af fælles forståelser blandt parterne om både problemerne og mulige løsninger fundet på et fælles vidensgrundlag.

En del interviewpersoner nævner fordelene i at have fora, hvor man kan "tage kasketten af" og mødes på en mere uformel og konstruktiv måde, hvor samtalen ikke præges af politik og forskellige interesser. Samtidig er der dog også forskellige opfattelser af, hvor realistisk det er, at parterne kan lægge deres interesser helt til side. Derudover findes der allerede en række netværk, især på eud-området, der på forskellig vis søger at facilitere en fælles forståelse om problemerne. På den afholdte workshop blev det derfor vægtet højt, at hvis der skulle etableres et nyt forum på eud- og AMU-området, burde fokus være at skabe en fælles forståelse af den *viden*, der eksisterer på området. Alle workshopdeltagerne nævnte, at et forum med vidensdeling i fokus ville kunne samle den store mængde data, der er på området, og afhjælpe, at mange aktører normalt arbejder isoleret med hver deres fagområde og interesser. "Netværket" var således den form for forum, eventuelt i kombination med "Megafonen" eller "Laboratoriet", der havde langt den største opbakning blandt deltagerne på workshoppen.

Laboratoriet: analysere og udvikle indsatser

Denne form for forum har et mere teknisk sigte, idet fokus er på at opsamle, generere og afprøve viden ud fra, hvad der virker på eud- og AMU-området. Det kan fx være organisering af analyse- eller evalueringsarbejde, der kan udgøre et vidensgrundlag for større indsatser på tværs af sektoren. Det kan også være gennem afprøvning af nogle anderledes og mere eksperimenterende tilgange på eud- og AMU-området.

Blandt flere af interviewpersonerne italesættes et behov for at opsummere og formidle den eksisterende viden, der er på eud- og AMU området. Flere interviewpersoner foreslår en mere systematisk evalueringsindsats, hvor der videndes på tværs af aktører og interesser om analyser, projekter og pilotafprøvninger med henblik på mulighederne for at opskalere. Det kunne fx være et forsøg på en enkelt erhvervsuddannelse eller arbejdsmarkedsuddannelse hvor man testede længere grundforløb – for derefter at evaluere effekten på trivslen eller gennemførelsen blandt eleverne. Dette for at understøtte, at den store mængde af eksisterende viden benyttes til at udvikle eud- og AMU-området. På den afholdte workshop var der nogen opbakning til "Laboratoriet", såfremt den blev kombineret med "Netværket".

Værkstedet: Udvikle politik og reformer

I denne form for forum er formålet at udvikle politiske rammer og reformer, der kan påvirke området på et mere strukturelt plan. Det betyder, at man i denne model er inde i det politiske maskinrum, hvor parterne hver især forsvare deres interesser gennem politiske forhandlingsprocesser.

Der var både i interviews og på den afholdte workshop enighed om, at det ikke er ønskværdigt at oprette nye eller yderligere politiske forhandlingsrum. Alle undersøgelsens interviewpersoner og workshopdeltagere har

beskrevet, hvordan eud- og AMU-området i forvejen er reguleret gennem forhandlinger, fx i de faglige udvalg og i forbindelse med trepartsforhandlinger, og at der ikke er noget behov for at forstyrre den proces.

Hvem skal deltagerne i fremtidige fora på eud- og AMU-området være?

Udover hvilket formål fremtidige fora kan opfylde, har vi spurgt interviewpersonerne og workshopdeltagerne om, hvem det kunne være gavnligt at have med, og om fordelene ved hhv. smalle og mere brede modeller for deltagelse. Ifølge de adspurgte hænger netop det spørgsmål sammen med, hvad formålet med et nyt forum er, og hvad forummets deltagere ønsker at opnå.

Smal deltagerkreds

En smal deltagerkreds kunne fx bestå af enten store aktører, såsom paraplyorganisationer, eller aktører fra enkelte brancher. Deltagerne kunne også sammensættes ud fra emneområdet, hvis det fx handler specifikt om grøn omstilling.

Enkelte af interviewpersonerne taler om fordelene ved et mere fokuseret forum, hvor en mindre gruppe af udvalgte aktører bliver tilgodeset. Mest gennemgående for disse er ønsket om et forum, hvor især AMU er mere i fokus, og hvor der i højere grad bygges bro mellem eud- og AMU-områderne. Disse interviewpersoner nævner potentialet for idéudvikling, politik og muligheden for at skabe et momentum inden for AMU-området, sådan som det allerede sker på eud-området. På samme måde nævner enkelte interviewpersoner, at de savner at kunne deltage i mere specifikke sammenhænge sammen med andre aktører inden for deres områder og brancher.

Andre interviewpersoner og workshopdeltagere er dog ikke fortalere for nye, smalle fora. Det skyldes bl.a. de allerede nævnte ulemper ved smalle fora. Desuden blev det nævnt, at mange af de emner, man kan vende blandt en mindre deltagerkreds, allerede bliver behandlet i eksisterende fora.

Bred deltagerkreds

En bredere deltagerkreds i fremtidige fora kunne enten bestå af repræsentanter fra hele eud- og AMU-området eller et udvalgt område inden for eud og AMU, som fx tekniske erhvervsuddannelser.

Fordelene ved den brede kreds beskrives både af interviewpersoner og workshopdeltagerne og handler bl.a. om at have mulighed for at inddrage et bredere perspektiv og forskellige erfaringer. På workshoppen blev det fx nævnt, at man kunne inddrage kulturinstitutioner eller fonde for også at få et udefrakommende syn på eud- og AMU-sektoren. Samtidig giver et bredt forum mere gennemslagskraft, både politisk og i forhold til den brede offentlighed.

Det kunne fx være gennem en form for "ambassadører", der kan repræsentere eud- og AMU-området generelt og være med til at skabe positive historier inden for en bred vifte af områder. Ambassadører kan være aktører ansat i uddannelsessektoren, men de kan også være ansat eller omgået med aktører udenfor uddannelsessektoren, og de kan også skabe opmærksomhed omkring emnet udenfor de sædvanlige kredse. Sidstnævnte mulighed blev især fremhævet af deltagerne i workshoppen, da de så det som en rigtig god mulighed for at brede de positive historier ud *udenfor* sektoren.

Samtidig nævner flere interviewpersoner og workshopdeltagere dog, at det pga. eud- og AMU-områdets bredde, kan blive vanskeligt at forene deltagerne på tværs af deres forskellige vilkår og interesser. Mens de forskellige parter ofte er enige om de store linjer på eud- og AMU-området, kan det blive sværere at udvælge fokusområder, som alle deltagere er enige om vigtigheden af. Herunder hører også betydningen af

governance, og hvordan et nyt forum styres – noget, som alle interviewpersonerne og workshopdeltagerne er enige om, er både vigtigt og svært.

BOKS 4 – FONDENS PERSPEKTIV PÅ NYT EUD- OG AMU-FORUM

Vi har i undersøgelsen interviewet repræsentanter fra udvalgte fonde. Deres perspektiv på eksisterende netværk på eud- og AMU-området samt behovet for nye fora er samlet her.

Eksisterende netværk

Fondene står ofte uden for både formelle og uformelle fora på eud- og AMU-området. Enkelte fondsaktører påpeger ligeledes, at de er nye området, og derfor ikke har en etableret plads i de samtaler, der foregår. Flere af fondsaktørerne er en del af et specifikt fondsnetværk bestående af et bredt udsnit af fonde som mødes og henter inspiration fra hinanden. Hertil har flere løbende samarbejde med udvalgte aktører inden for områder eller brancher af særlig interesse, ligesom de samarbejder med andre aktører omkring specifikke projekter og deltager på konferencer.

Behov for et nyt forum

De interviewede repræsentanter fra fondene er generelt positive over for fremtidige nye fora. For nogle af aktørerne i fonde ville etableringen af nye fora være værdifuldt, idet de kan opleve at mangle viden om, hvad der sker på området blandt centrale aktører. I den forbindelse peger flere også på behovet for en samlet evalueringsindsats, der kan skabe overblik over allerede eksisterende og tidligere projekter og indsats. Enkelte fondsaktører ser desuden gerne et uformelt forum, hvor de mere uformelle visionære emner er i fokus. Hertil foreslår enkelte at man i fremtiden kan etablere mindre fora, som fx et netværk for erhvervsskolerne omkring hvad elever, udbydere og skoler efterspørger af fondene.

Flere af fondsaktørerne omtaler desuden en særlig problematik omkring at identificere ansøgere til de midler, de har afsat til eud- og AMU-området. Udover netværk og vidensdeling ses fremtidige fora dermed som en potentiel måde at opdyrke relationer til potentielle ansøgere.

Opmærksomhedspunkter ved etablering af fremtidige fora

Udover hvilke *eventuelle* strukturer og emner fremtidige fora og netværk på eud- og AMU-området skal af-dække, har undersøgelsens deltagere desuden peget på en række andre opmærksomhedspunkter forud for etablering af nye fora i fremtiden. Det handler dels om, hvor formelt eller uformelt et forum kan være – og dels om, hvorvidt der overhovedet er behov for nye fora og netværk.

Balancen mellem formalitet og forandringsmuligheder/handlekraft/beslutningsdygtighed/fremdrift

Et mere uformelt forum med uforpligtigende samtaler kan som nævnt have vanskeligt ved at omsætte samtalerne til konkrete handlinger, mens et mere formelt – og dermed beslutningsdygtigt – forum risikerer at fastlåse samtalerne i gamle positioner, hvilket kan besværliggøre ideudvikling og kreativitet.

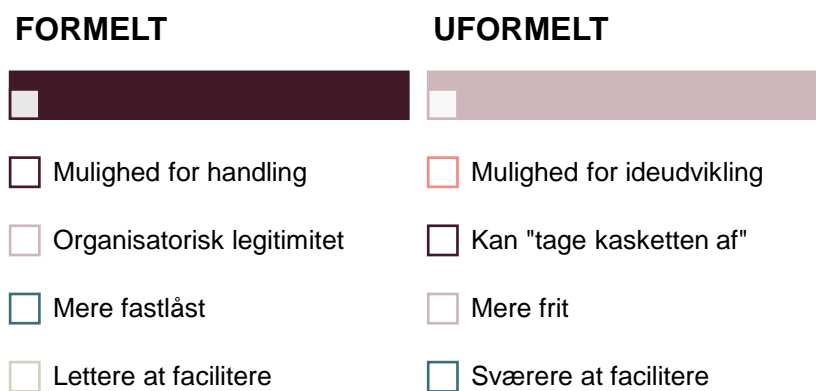
Gennemgående for mange af interviewpersonerne og workshopdeltagerne er det, at man er meget optaget af, hvordan man skaber en udbytterig balance mellem de to hensyn. Det er dog meget forskelligt, hvor

optimistisk man er med hensyn til muligheden for at skabe den balance. Nogle er positivt stemt over for et format, hvor aktører går mere fordringsfrit og eksplorativt i dialog med hinanden. Dette muliggør et mere kreativt og udviklingsfokuseret rum, hvor der i højere grad tænkes ud af boksen. Samtidig mener adskillige interviewpersoner og workshopdeltagere, at det ikke er realistisk at gå neutralt ind i et forum, når det handler om eud og AMU. De beskriver bl.a., hvordan en samtale, der ellers er ment som fri og uforpligtende, altid vil være begrænset af deltagernes organisationers interesser. I forlængelse heraf nævner en håndfuld interviewpersoner, at det er essentielt for stabilitet, legitimitet og det generelle handlingsrum, at deltagerne i et forum – uanset hvilket – taler ud fra deres position som repræsentant for deres organisation.

Blandt deltagerne i den afholdte workshop var der generel enighed om, at et nyt, formelt forum, der skal udvikle politik og reformer, ikke er realistisk. Dertil er aktørernes forskelligrettede interesser for svære at forene, og det politiske formål varetages i tilstrækkelig grad af de eksisterende fora. I stedet burde fokus i højere grad ligge på vidensdeling og inspiration i et mere uformelt, men organiseret forum.

Fordele og ulemper ved hhv. et formelt og et uformelt forum kan illustreres som i figur 7 herunder:

Figur 7 Fordele og ulemper ved hhv. et formelt og et uformelt forum

Behov dækkes af eksisterende fora

En del af interviewpersonerne mener, at der ikke er brug for nye fora fremadrettet. En gennemgående pointe i både interviews og workshop er, at de centrale aktører alle kender hinanden og mødes ofte i forskellige typer af fora og netværk. Og nogle oplever altså, at deres behov for viden og sparring på især eud-området allerede dækkes af de eksisterende fora.

Derudover udtrykker nogle den holdning, at det ikke er realistisk at etablere nye fora, dels pga. mæthed i forhold til mødesteder og netværk, dels fordi de mener, at det vil blive vanskeligt at finde et formål og en form, man kan blive enige om.

06

Bilag

Bilag 1 Metode

Vi har i undersøgelsen benyttet tre forskellige metoder:

- Interviews med nøgleaktører inden for eud- og AMU-området
- Workshop med udvalgte nøgleaktører inden for eud- og AMU-området
- Deskresearch: tre kortlægninger af hhv. politiske aftaler og reformer, bevillinger på eud- og AMU-området samt mediedækning af eud- og AMU-området.

Interviews med nøgleaktører inden for eud- og AMU-området

Vi har gennemført 22 semistrukturerede interviews, jf. boks 1, side 7. Rekrutteringsstrategien var båret af et ønske om at tale med centrale aktører fra forskellige dele af eud-sektoren. De *største arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer* er blevet interviewet på baggrund af deres store indflydelse på eud-området. Desuden er der interviewet flere *mindre arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer*, som har repræsenteret mere fagspecifikke interesser. Det har også været en prioritet at medtage skoleperspektivet, hvorfor tre repræsentanter herfra er inkluderet. Derudover er repræsentanter for enkelte *private fonde*, som involverer sig i eud-området, blevet interviewet. Ved at inkludere fondene tages der højde for den voksende betydning af fondsmidler på området og deres potentielle indflydelse på retningen af udviklingen inden for erhvervsuddannelser.

Workshop med udvalgte nøgleaktører inden for eud- og AMU-området

Som opfølgning på de ovenfor beskrevne interviews arrangerede vi en workshop, hvor udvalgte nøgleaktører kunne indgå i nærmere drøftelser af, hvordan et eventuelt nyt forum eller netværk på området kan se ud. Workshoppen omhandlede fokus og deltagerkreds for et eventuelt nyt forum eller netværk. Workshopdeltagerne var Kasper Palm (Dansk Metal), Hanne Pontoppidan (Uddannelsesforbundet), Signe Tychsen Phillip (Dansk Industri), Claus Eskesen (3F), Lars Bo Henriksen (Lederne) og Jesper Nielsen (DEG).

Deskresearch

Kortlægningen af politiske aftaler og reformer på eud- og AMU-området siden 2014 er baseret på information fra Beskæftigelsesministeriets og BUVVM's officielle hjemmesider. Kortlægningen medtager ikke regionale og kommunale tiltag eller den konkrete implementering af reformer.

Kortlægning af eksterne bevillinger til eud-området indeholder projekter og indsatser fra 2016-2023, som primært har omhandlet eud-området. For at gøre oversigten overskuelig har vi udvalgt de fem største fonde, der skiller sig ud ved alle at have bevilget over 25 mio. kr. i perioden 2019-2023.

Kortlægning af mediedækning af eud- og AMU-området 2014-2023 inkluderer to forskellige typer medier for både at indfange dagsorden og rækkevidde. Mens Politiken, Berlingske Tidende og Jyllands-Posten har en dagsordensættende funktion, har de to nyhedssites DR.dk og TV2.dk større rækkevidde i forhold til den brede offentlighed (se også Schrøder et al., 2022). Alle kan dog med stor pålidelighed følges på samme måde i databaserne, og dermed kan man sikre sammenlignelighed over tid. Til gengæld betyder det, at den kilde-mæssige bredde ikke er dækkende. Mediedækningsanalysen baserer sig på kvantitative data fra Infomedia.

Tilgangen har primært været kvantitativ, da vi har fokuseret på det overordnede antal artikler om eud og AMU⁴, samt hvor ofte emnerne "arbejdskraft", "frafald", "søgning", "læreplads" og "kvalitet" optræder.

⁴ Der er dermed også inkluderet artikler, som kun nævner eud eller AMU én enkelt gang eller kun sporadisk. Der er desuden heller ikke taget højde for, *hvordan* eud og AMU indgår i artiklerne.

Bilag 2 Reformers og aftaler på eud- og AMU-området

- Februar 2014:** Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser (adgangskrav til eud, fleksuddannelse, uddannelsespolitiske målsætninger m.v.) (BUVM)
- August 2015:** Erhvervsuddannelsesreformen træder i kraft (BUVM)
- Marts 2016:** Trepartsaftale om arbejdsmarkedsintegration (BM)
- August 2016:** Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser (BUVM/BM)
- Oktober 2017:** Trepartsaftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021)⁵
- Juni 2018:** Aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen (BUVM)
- September 2018:** Rammeforsøg på eud
- November 2018:** Fra folkeskolen til faglært – erhvervsuddannelser til fremtiden (BUVM)
- November 2018:** Aftale om annullering af omprioriteringsbidraget på eud (BUVM)
- Februar 2019:** Trepartsaftale om en forlængelse af integrationsgrunduddannelse (BM)
- Februar 2019:** Aftale om praktikpladser på social- og sundhedsuddannelser
- Marts 2020:** Trepartsaftale om midlertidig lønkompensation (BM) – coronarelateret⁶
- Marts 2020:** Trepartsaftale om midlertidig lønkompensation til arbejdsgivere omfatter lærlinge og elever (BM) – coronarelateret
- April 2020:** Videreførelse af videnscentre for erhvervsuddannelser (BUVM)
- Maj 2020:** Trepartsaftale om ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder (BM) – coronarelateret
- August 2020:** Trepartsaftale om en ny midlertidig arbejdsfordeling på det private arbejdsmarked (BM) – coronarelateret
- November 2020:** Trepartsaftale om flere lærepladser og entydigt ansvar (BUVM/BM)
- November 2020:** Trepartsaftale om styrket rekruttering til det offentlige arbejdsmarked (BUVM/BM)
- December 2020:** Trepartsaftale om justeringer af integrationsgrunduddannelsen (BM)⁷

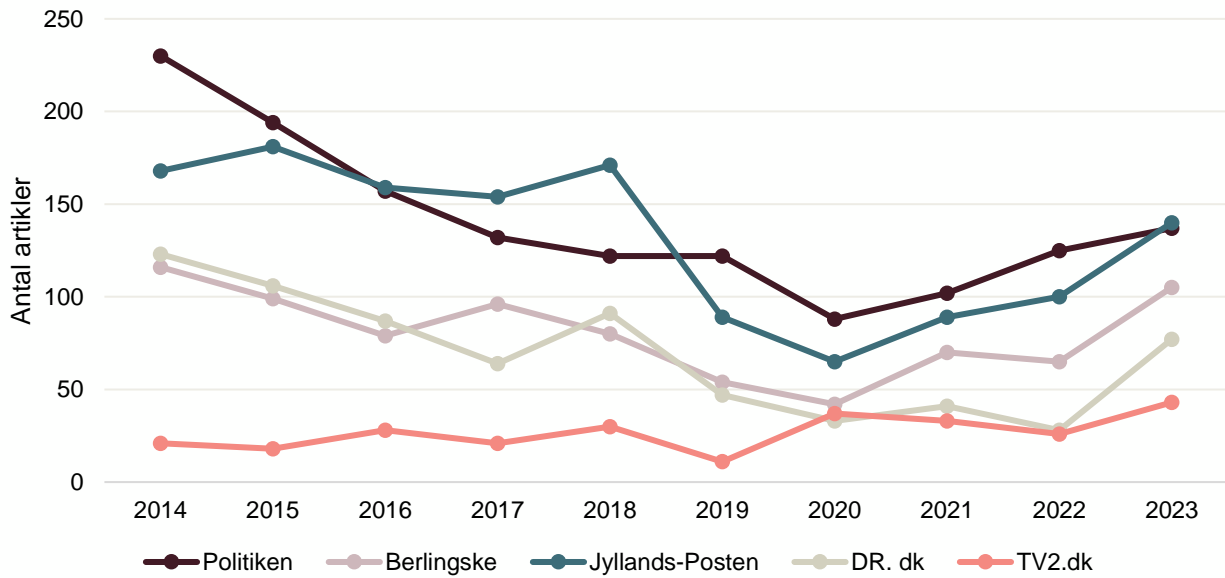
⁵ Aftalen blev i oktober 2021 forlænget et år (BM). Parterne og regeringen blev i september 2022 enige om at forlænge aftalen i endnu et år.

⁶ Aftalen blev forlænget og styrket og derefter afviklet og derefter genindført, forlænget to gange og derefter tilpasset genåbningen af Danmark i 2021. De aftaler, der sikrede dette, er ikke inkluderet i oversigten, men fremgår af BM's hjemmesider.

⁷ Aftalen blev i februar 2022 aftalt videreført i yderligere halvandet år, så den løber frem til januar 2024 (BM). Parterne og regeringen blev i september 2023 enige om at forlænge igu-ordningen i yderligere fire år, så den løber indtil 2028.

- Maj 2021:** Aftale om en samlet indsats for elever og studerende med handicap på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser (BUVM)
- Maj 2021:** Aftale om permanentgørelse af forsøgsordningen om særlige vilkår for elite-sportsudøvere på erhvervsuddannelserne (BUVM)
- Juni 2021:** 5-årig lærepladsaftale om uddannelserne til social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent for 2022-2026 (BUVM)
- November 2021:** Aftale om udmøntning af pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering i 2021 (BUVM)
- Marts 2022:** Trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser (BUVM)
- April 2022:** Aftale om udmøntning af pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering i 2022 (BUVM)
- Maj 2022:** Trepartsaftale om ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder (BUVM)
- April 2023:** Aftale om at afskaffe uddannelsesparathedsvurderingen
- Juni 2023:** Reform af universitetsuddannelserne sikrer en investering i erhvervsuddannelserne på 300 mio. kr. årligt i 2025-2028, og 400 mio. kr. årligt fra 2030
- September 2023:** Trepartsaftale om langsigtede investeringer i voksen-, efter- og videreuddannelsesområdet (BM)
- Januar 2024:** Aftale om at løfte kvaliteten på SOSU-uddannelserne og sikre, at flere søger ind på og gennemfører en SOSU-uddannelse

Bilag 3 Mediedækning af erhvervsuddannelsesområdet fordelt på medier

Tænketanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu